

utilizando os coñecementos sobre as formas literarias (xéneros, figuras e tropos máis usuais, versificación) e os distintos períodos, movementos, escritoras e escritores pondo en práctica as competencias comunicativas.

Trátase de avaliar a capacidade para interpretar obras literarias de distintas épocas, incidindo de maneira especial nas obras de autoras e autores relevantes do século XX, no seu contexto histórico, social e cultural; relacionándoas con outras obras anteriores ou da época da mesma autoría; sinalando a presenza de determinados temas e motivos e a evolución na maneira de tratalos e recoñecendo as características do xénero en que se inscriben, os tropos e procedementos retóricos máis usuais e, se é o caso, as innovacións que se producen nas formas.

8. Realizar traballos críticos sobre a lectura de obras significativas de distintas épocas ou movementos, interpretándoas en relación co seu contexto histórico e literario, obtendo a información bibliográfica necesaria e efectuando unha valoración persoal. Compoñer textos literarios ou de intención literaria.

Con este criterio avalíase a capacidade para realizar un traballo persoal de interpretación e valoración crítica dalgunhas obras significativas de épocas ou movementos literarios diferentes lidas na súa integridade, tanto no seu contido como no uso das formas literarias, relacionándoas co seu contexto histórico, social e literario e, se é o caso, co significado e a relevancia das persoas autoras. Valorarase tamén a selección e utilización autónoma das fontes de información bibliográfica e dos recursos das tecnoloxías da información e a comunicación.

9. Coñecer a realidade lingüística de España e dos fenómenos derivados do contacto entre linguas como linguas francas, bilingüismo e diglosia e desenvolver unha actitude positiva. Identificar as características xerais das variedades xeográficas da lingua no Estado español e a súa proxección a nivel internacional.

Trátase de avaliar o coñecemento da realidade lingüística de España, os factores sociolingüísticos que interveñen nos fenómenos de contacto entre linguas, como bilingüismo e diglosia, con especial atención ás comunidades en que o castelán comparte cooficialidade con outras linguas, desenvolvendo unha actitude aberta á convivencia entre linguas como factor que contribúe ao enriquecemento académico e persoal.

10. Coñecer as características xerais do español de América e algunhas das súas variedades, así como as coincidencias e diferenzas da norma en distintas manifestacións orais e escritas, literarias e dos medios de comunicación.

O obxectivo é avaliar o coñecemento da situación do español en América, das súas características xerais e dalgunhas das súas variedades a través de distintas manifestacións orais e escritas, literarias e dos medios de comunicación.

11. Identificar e analizar os desvíos da norma máis frecuentes e consolidar, con rigor e autonomía, o bo uso das normas gramaticais, ortográficas e convencións tipográficas.

Preténdese avaliar a capacidade para identificar aqueles usos incorrectos da lingua (como falta de concordancia, vulgarismos morfosintácticos, anacolutos e incoherencias sintácticas) e facer as correccións pertinentes. Avaliarase tamén a capacidade de autocorrección e dominio das normas gramaticais, ortográficas e convencións tipográficas para a elaboración de textos con corrección e autonomía.

Orientacións metodolóxicas.

-Considérase recomendable, cunha periodicidade segundo proceda en cada caso, a realización por parte das alumnas e dos alumnos, en especial no primeiro curso, dunha monografía ou traballo sobre calquera tema vinculado cos contidos que compoñen o currículo ou tema de actualidade. Este traballo deberá permitirlles exercitarse, de forma coherente e rigorosa, na expresión, tanto oral como escrita.

-Fomentar a capacidade creativa do alumnado.

-Fomentar o seu sentido crítico e a súa iniciativa persoal.

-Adquirir as estratexias e competencias fundamentais para a confección de traballos académicos.

-Consolidar a súa capacidade comunicativa na vertente escrita.

-Favorecer un coñecemento global que potencie a súa capacidade de establecer relacións e asociacións entre contidos diversos.

-Consolidar a súa capacidade para recompilar información procedente de diversas fontes: impresas e dixitais.

LINGUA ESTRANXEIRA

Introdución.

A capacidade de comprensión e comunicación noutras linguas distintas da materna e o desenvolvemento das capacidades lingüísticas son factores esenciais á hora de alcanzar o obxectivo dun mellor aproveitamento do potencial humano de Europa. A libre circulación das persoas, os bens e os servizos é o motor para o desenvolvemento sustentable da Comunidade Europea. Por iso, unha das prioridades fundamentais para a Unión Europea é a mobilidade real dos seus cidadáns e das súas cidadás. Para favorecer a creación dun mercado de traballo verdadeiramente europeo, a Eurocámara instou os Estados membros a que promovan a difusión do multilingüismo mediante unha mellora das políticas de aprendizaxe dun maior número de idiomas e a que establezan as súas prioridades políticas consonte os obxectivos comúns fixados no marco da Estratexia de Lisboa. Saber idiomas é unha habilidade esencial que deben ter todas as persoas europeas para poder gozar das vantaxes do mercado interior europeo e ter opción aos mercados exteriores. Esta mobilidade

refírese, non só ao cambio de rexión ou país, senón tamén á mobilidade laboral; é dicir, á frecuencia de cambio da actividade profesional.

Hoxe en día, alcanzar o éxito profesional é máis probable dominando idiomas, tendo un espírito emprendedor e aberto e experiencia internacional. Aprender outras linguas, coñecer culturas diferentes, desenvolver habilidades comunicativas e adquirir competencias para desenvolverse en ambientes internacionais son calidades imprescindibles e de incalculable valor nun mundo en permanente modernización e internacionalización.

Por outra parte, a sociedade da información é susceptible de garantir un maior acceso á información e constitúe unha grande oportunidade de acceder á riqueza e á diversidade cultural e lingüística existente. Este acceso á información vese enriquecido polo coñecemento doutras linguas. Coñecer idiomas favorece a igualdade de oportunidades de participar na sociedade da información, independentemente da situación social, cultural, lingüística ou xeográfica.

O noso sistema educativo debe contribuír a eliminar os obstáculos á mobilidade e actuar para proporcionar condicións para acadar o éxito profesional e oportunidades accesibles de mobilidade e información, xa sexa con fins educativos, profesionais ou doutro tipo.

Ademais, a aprendizaxe dunha lingua estranxeira contribúe á formación do alumnado desde unha perspectiva integral, pois favorece a adquisición de estratexias de aprendizaxe esenciais para continuar a aprender ao longo da vida; permítelle un mellor coñecemento de si e das outras persoas, intercambiar opinións sobre problemas que se comparten internacionalmente e consolidar valores sociais como o respecto cara a outras linguas e o interese por se comunicar coas persoas falantes delas, logrando un mellor achegamento a outras formas de vida e ampliando e diversificando o seu horizonte persoal e profesional.

Canto á súa configuración, o presente currículo está organizado seguindo as escalas de descritores dos niveis comúns de referencia que se presentan no Marco de referencia europeo. O seu desenvolvemento permitirá que o alumnado logre unha maior competencia en comunicación lingüística coa realización de distintas actividades da lingua que abranquen a comprensión, a expresión, a interacción e a mediación (en concreto, a interpretación). Por iso, os bloques 1 e 2 están constituídos polas actividades ou habilidades de escoitar, falar e conversar, e ler e escribir, respectivamente.

O bloque 3, Coñecemento da lingua, aborda dous aspectos: por unha parte, o coñecemento lingüístico que se refire á competencia lingüística, considerada como o coñecemento dos recursos formais da lingua estranxeira de que se trate e a capacidade de utilizalos para articular e formular mensaxes ben formadas e significativas. Pola outra, a reflexión sobre destrezas e procedementos, co fin de satisfacer as

necesidades en cada contexto e completar con éxito a tarefa de comunicación.

O último bloque de contidos, o bloque 4, establece contidos referidos a aspectos socio-culturais e consciencia intercultural. Preséntase neste bloque o coñecemento da sociedade e da cultura da comunidade ou comunidades en que se fala o idioma.

Obxectivos.

1. Comprender o sentido xeral, a información específica e os detalles necesarios de textos orais transmitidos en situacións cara a cara ou por medios técnicos, emitidos nunha lingua estándar e que traten temas habituais vinculados coa vida persoal e social e as distintas disciplinas do currículo.

2. Producir textos orais coherentes e adecuados a distintas situacións de comunicación propias da idade e do nivel académico de estudos, con razoable fluidez e corrección, asegurando na interacción e a eficacia comunicativa dos discursos emitidos.

3. Escribir, en soportes variados, diversos tipos de textos sinxelos, ben organizados e con razoable corrección lingüística e formal, sobre temas próximos e con distintos propósitos comunicativos.

4. Comprender textos escritos en lingua estándar, tanto en rexistro formal como familiar, que aborden unha temática xeral ou relacionados co ámbito académico propios da idade e do nivel de estudos.

5. Ler de forma autónoma textos xornalísticos, de divulgación científica e literarios, seleccionando a estratexia de lectura apropiada ao propósito da lectura e valorando esta como fonte de información, coñecemento e lecer.

6. Utilizar e valorar a lingua estranxeira, e as linguas en xeral, como medio para acceder á información e a outros coñecementos e culturas, e recoñecer a súa importancia como medio de comunicación e entendemento internacional nun mundo multicultural e plurilingüe.

7. Coñecer os trazos sociais e culturais fundamentais dos países en que se fala a lingua estranxeira tomando conciencia das similitudes e diferenzas entre estes e os propios, e evitando toda discriminación e estereotipos culturais e lingüísticos.

8. Utilizar a mediación entre persoas que non poden entenderse para facilitar que a comunicación se realice sen malentendidos e mellorar a comprensión intercultural.

9. Saber planificar a propia aprendizaxe e adoptar unha postura activa e responsable dela, utilizando recursos, como as tecnoloxías da información e da comunicación, e estratexias para mellorar o desenvolvemento da competencia comunicativa e poder guiar a aprendizaxe de forma consciente dentro e fóra da aula.

10. Afianzar estratexias de autoavaliación na adquisición da competencia comunicativa na lingua estranxeira amosando neste proceso actitudes de iniciativa, confianza e responsabilidade.

Contidos.**Escoitar, falar e conversar.***** Escoitar e comprender.**

-Comprensión xeral e específica de discursos, presentacións e conferencias en que se traten temas de interese xeral ou relacionados co seu ámbito académico de coñecemento e realizados en lingua estándar e de xeito claro e pausado.

-Comprensión xeral e específica de mensaxes transmitidas por medios de comunicación, emitidas tanto en lingua estándar como por falantes con diferentes acentos pero cunha cadencia normal.

-Comprensión de interaccións orais de carácter persoal, familiar ou público suficiente para poder reaccionar con espontaneidade.

-Uso de estratexias de comprensión como a identificación do propósito e do contexto comunicativo do texto, a elaboración de hipóteses sobre o contido, a inferencia de significados e o apoio no contexto total -lingüístico e non lingüístico.

-Toma de conciencia da importancia de chegar a comprender textos orais e escritos sen precisar entender todos e cada un dos seus elementos.

*** Falar e conversar.**

-Produción oral atendendo á súa planificación e utilizando estratexias de comunicación como o uso de circunloquios, paráfrases ou substitucións léxicas, que permiten sacar proveito dos medios lingüísticos dispoñibles.

-Utilización de mecanismos de coherencia e cohesión textual propios da lingua oral.

-Participación en conversacións e debates utilizando o rexistro adecuado á situación de comunicación e estratexias de colaboración.

-Expresión de opinións, suxestións e argumentos en intercambios sociais achegando exemplos e explicacións que faciliten a comprensión, cunha reacción lingüística e social adecuada aos puntos de vista e opinións dos demais participantes na interacción.

-Descrición de experiencias, acontecementos, desexos, plans e aspiracións respondendo a preguntas para dar detalles necesarios para o éxito da comunicación.

-Produción oral planificada sobre temas xerais e académicos propios da idade e do nivel de estudos, nunha secuencia lineal, apoiándose en notas e elementos gráficos e respondendo a preguntas complementarias de carácter previsible.

-Resumo oral do sentido dun texto galego ou castelán oral ou escrito, coa finalidade de facelo comprensible a falantes da lingua estranxeira.

Ler e escribir.*** Comprensión de textos escritos.**

-Comprensión de información xeral de textos xornalísticos, literarios ou académicos, en soporte

papel e dixital, que traten temas próximos e coñecidos, identificando o propósito comunicativo, as ideas principais e, se é o caso, o punto de vista de quen os escribe.

-Localización e comprensión de información específica en documentos escritos de uso cotián e en documentos oficiais breves e habituais.

-Uso e consolidación de diferentes estratexias de lectura, como a identificación da intención comunicativa, a anticipación da información a partir dos elementos textuais e non textuais, o uso do contexto, a aplicación de regras de formación de palabras para inferir significados e o apoio na organización da información e no tipo de texto.

-Lectura autónoma de textos de diversa extensión e natureza -académicos, persoais, literarios e xornalísticos- recorrendo ao uso de estratexias de lectura adecuadas á finalidade desta.

-Uso, progresivamente autónomo, de distintas fontes en soporte papel, dixital ou multimedia para obter información co fin realizar tarefas concretas.

*** Composición de textos escritos.**

-Composición de textos escritos atendendo ás secuencias de planificación, á textualización e revisión do texto obtido, á persoa ou persoas a quen se dirixe e ao tipo de texto que corresponda á intención de comunicación, utilizando mecanismos de coherencia e cohesión textual.

-Composición de textos diversos -descritivos, narrativos, argumentativos e explicativos- relativos aos ámbitos persoal, público e educativo, con coherencia, claridade, cohesión, razoable corrección gramatical e léxico axeitado ao tema.

-Presentación coidada dos textos escritos, en soporte papel e dixital, adecuados aos fins funcionais e valorando a súa importancia nas comunicacións escritas.

Coñecemento da lingua.*** Coñecementos lingüísticos.**

-Ampliación do uso de elementos morfosintácticos e léxicos que permiten recoñecer, formular e organizar distintos tipos de texto.

-Recoñecemento e uso de expresións frecuentes e de locucións idiomáticas, frases feitas e léxico propio de temas relativos a feitos de actualidade e relacionados con contidos académicos.

-Uso de antónimos, sinónimos e falsos amigos, substitución léxica sinxela e formación de palabras mediante recursos de derivación e de composición.

-Recoñecemento e produción autónoma e intelixible de diferentes patróns de ritmo, entoación e acentuación necesarios para a comprensión e expresión de actitudes, sentimentos e reaccións.

-Uso do alfabeto internacional para mellorar a produción oral propia.

*** Reflexión sobre a aprendizaxe.**

-Selección, organización e uso autónomo de recursos para a aprendizaxe como dicionarios, libros de consulta, bibliotecas e recursos dixitais e informáticos.

-Aplicación de estratexias para organizar, adquirir, lembrar e utilizar o léxico e as estruturas lingüísticas.

-Reflexión sobre as estratexias utilizadas para mellorar as producións propias e para comprender máis eficazmente as realizadas por outras persoas.

-Identificación das causas dos propios erros, considerándoos parte natural de todo proceso de aprendizaxe e uso autónomo de estratexias de autocorrección e de reparación, e máis interese por superalos.

-Esforzo por lograr unha progresiva espontaneidade no emprego da lingua á hora de realizar as tarefas de aprendizaxe.

-Participación activa nas tarefas de aprendizaxe amosando iniciativa, creatividade, e confianza nas propias posibilidades.

-Interese por aproveitar as oportunidades de aprendizaxe creadas no contexto da aula e fóra dela, recorrendo ás tecnoloxías da información e da comunicación.

Aspectos socioculturais e consciencia intercultural.

-Toma de conciencia da diversidade lingüística e cultural española e europea, e aceptación da pertenza a unha sociedade pluricultural, evitando actitudes etnocéntricas e androcéntricas.

-Valoración do enriquecemento persoal que supón a relación e a comunicación con persoas pertencentes a outras culturas.

-Interese e iniciativa por comunicarse con falantes ou aprendices da lingua estranxeira utilizando soporte papel ou tecnoloxías da comunicación que permiten os intercambios orais e escritos.

-Uso apropiado, desde o punto de vista sociocultural, de rexistros, de marcadores lingüísticos de relacións sociais, de exclamacións e interxeccións e das normas de cortesía en situacións concretas de comunicación.

-Establecemento de relacións entre a cultura propia e a cultura propia da lingua estranxeira para cumprir o papel de intermediación cultural, abordando con eficacia a resolución de malentendidos interculturais e esforzándose por superar relacións estereotipadas.

Criterios de avaliación.

1. Comprender a idea principal e os detalles máis relevantes de mensaxes orais emitidas en situacións de comunicación interpersoal ou polos medios audiovisuais sobre temas concretos relacionados cos ámbitos persoal, público e académico, realizados en lingua estándar e de xeito claro e pausado.

Con este criterio trátase de avaliar a capacidade dos alumnos e das alumnas para comprender información concreta de discursos orais, identificando tanto a idea principal como detalles específicos. Os discursos -conversacións cara a cara, presentacións e conferencias, avisos, instrucións, noticias de informativos, pasaxes narrativas...- serán claros e textualmente ben organizados e estarán emitidos nunha lingua estándar, cun acento normal e cadencia pausada, aínda que sexa emitida nun rexistro formal.

2. Participar activa e autonomamente e con eficacia na comunicación da aula, en conversas, debates e simulacións, con diversos propósitos comunicativos, e diferentes funcións do discurso, intercambiando opinións, achegando suxestións e respondendo a elas, coincidindo e discrepando sobre temas xerais ou específicos dunha materia, establecendo contacto social en función da situación de comunicación, pedindo aclaración sobre palabras clave que non entende, reformulando e rectificando se non consegue facerse comprender e distinguindo un cambio de tema se a persoa interlocutora articula con claridade.

Trátase con este criterio de verificar a capacidade de desenvolverse en interaccións sociais con finalidades comunicativas diversas (opinar, suxerir, argumentar) e de usar adecuadamente saúdos, fórmulas de tratamento, normas de cortesía e linguaxe corporal propios de contextos de comunicación próximos tanto informais como formais (académicos, de relación entre xeracións, etc.). Avaliarase tamén o uso de estratexias de cooperación na interacción e no traballo con outras persoas: verificando a comprensión propia e a das outras persoas e cooperando activamente na realización das tarefas de comunicación. Trátase igualmente de valorar o uso dos recursos textuais e lingüísticos adquiridos e a súa adecuación sociolingüística, considerando, así mesmo, a utilización de frases feitas e locucións idiomáticas habituais da comunidade en cuestión. Valorarase igualmente a independencia progresiva dos modelos.

3. Expresarse con razoable fluidez e corrección gramatical, coherencia, certa riqueza léxica e pronunciación, ritmo e entoación adecuados, facéndose entender con claridade nunha variedade de situacións.

Trátase de verificar a capacidade de expresarse de forma intelixible, prestando atención, non só á pronunciación silábica e de palabras, senón tamén á vinculación entre sílabas e palabras da frase, respectando e reproducindo os patróns acentuais e as tendencias rítmicas propias da lingua estranxeira.

4. Realizar oralmente breves exposicións previamente planificadas sobre temas xerais ou académicos propios do nivel de estudos, nunha secuencia cohesionada e lineal, utilizando apoios textuais e gráficos, e achegando explicacións e exemplos cando llelos soliciten, de maneira que se faga entender sen dificultade a maior parte do tempo.

Trátase de valorar a capacidade do alumnado de producir un discurso breve, sinxelo, coherente e claro que poida ser seguido sen esforzo. Valorarase a súa corrección lingüística e que as ideas principais estean explicadas con léxico adecuado e razoable precisión.

5. Mediar entre falantes que teñen dificultade para entenderse por descoñecemento da lingua ou de aspectos socioculturais, aclarando o sentido de textos orais e escritos coa finalidade de garantir a relación fluída entre falantes e culturas.

Trátase con este criterio de resumir un texto oral ou escrito desligándose da formulación lingüística orixinal, e expresando o sentido na propia lingua ou na lingua estranxeira, adecuándoo así a unha persoa interlocutora próxima, que descoñece a lingua e cultura estranxeira ou propia da persoa aprendiz, coa finalidade de facer o texto comprensible e de evitar malentendidos entre falantes e culturas.

6. Uso de diversas estratexias de expresión oral e escrita como a planificación e o axuste da mensaxe aos medios lingüísticos dispoñibles e á información procedente da actitude das persoas participantes na interacción.

Trátase de valorar que o alumnado planifique a súa intervención na interacción oral e escrita atendendo á persoa ou persoas destinatarias, decidindo a intencionalidade comunicativa, o tema e as rutinas, frases feitas, modelos e esquemas de interacción que facilitarán a interpretación da súa mensaxe. Valorarase que se logre a comunicación aínda que sexa utilizando circunloquios, paráfrases e substitucións léxicas. Na interacción oral valorarase igualmente a colaboración no desenvolvemento dos temas (iniciar un tema, ampliálo, acabalo, cambiar de tema) e nas quendas de palabra (cando e canto falar, cando se debe ceder a palabra, etc.), así como a toma en consideración dos elementos non lingüísticos (xestos, expresións faciais e movementos das persoas interlocutoras) para reconducir o tema ou achegar aclaracións para lograr o éxito da comunicación.

7. Ler con autonomía textos, cun obxectivo preciso de lectura, redactados nunha lingua estándar e relacionados tanto coa vida cotiá como co contexto educativo, para identificar as ideas máis significativas, a liña argumental ou a información relevante para realizar unha tarefa.

Con este criterio preténdese avaliar a capacidade de buscar e comprender a información xeral ou específica transmitida en textos variados -cartas, listaxes, prospectos, catálogos, correspondencia persoal e formal, informes, multas e sancións, actas, artigos, pasaxes de obras literarias en prosa, publicados en xornais e revistas de carácter xeral ou de divulgación, páxinas web ou libros de consulta. Valorarase, así mesmo, o uso de estratexias de lectura que permitan que esta sexa máis eficaz.

8. Redactar textos diversos, seguindo conscientemente o proceso de produción escrita utilizando os

esquemas textuais propios de cada xénero, o léxico apropiado ao contexto comunicativo e os elementos necesarios de cohesión e coherencia, de maneira que sexan facilmente comprensibles na súa lectura.

Trátase de apreciar a capacidade para comunicarse por escrito, prestando especial atención á planificación do proceso de escritura nas súas accións sucesivas: planificación, xeración de ideas, textualización e revisión e redactándoos de forma clara e ordenada, cunha estrutura adecuada e lóxica. En todos os escritos, en papel ou soporte dixital, avaliarase o respecto das regras básicas de ortografía e puntuación, así como a presentación clara, limpa e ordenada.

9. Utilizar de forma consciente os coñecementos lingüísticos, sociolingüísticos, estratéxicos e discursivos adquiridos, así como identificar e utilizar de xeito progresivamente autónomo estratexias de aprendizaxe, explicar as utilizadas, poñer exemplos doutras posibles e decidir sobre as que son máis axeitadas ao obxectivo da aprendizaxe.

Con este criterio preténdese verificar se alumnos e alumnas manexan estruturas gramaticais, conectores e ordenadores do discurso complexos que expresan maior grao de madurez sintáctica. Tamén se valora a utilización de léxico máis especializado, o perfeccionamento na pronunciación e a maior corrección ortográfica.

Pretende igualmente avaliar se as alumnas e os alumnos utilizan as estratexias apropiadas que favorecen o proceso de aprendizaxe, como a aplicación autónoma de formas diversas para almacenar, memorizar, ampliar e revisar o léxico; o uso autónomo de dicionarios, gramáticas, material de consulta, recursos bibliográficos, informáticos e dixitais; a análise e reflexión sobre o uso e o significado de diferentes formas gramaticais mediante comparación e contraste coas linguas que coñece, a utilización consciente das oportunidades de aprendizaxe na aula e fóra dela, a participación na avaliación da propia aprendizaxe ou o recurso autónomo a mecanismos de autocorrección.

10. Analizar, a través de documentos auténticos en diferentes soportes, aspectos característicos sociais, culturais, históricos, xeográficos e artísticos propios de países onde se fala a lingua estranxeira e amosar interese por coñecelos.

A través deste criterio apreciárase o coñecemento dos trazos máis importantes e característicos da sociedade, cultura, historia, xeografía e manifestacións artísticas dos países onde se fala a lingua estranxeira. Trátase de verificar igualmente se, a medida que se vai ampliando a experiencia lingüística do alumnado e o coñecemento de aspectos socioculturais doutros países e comunidades, se vai consolidando un modo de competencia plurilingüe e pluricultural constituída pola complexa rede de relacións que se establecen entre os coñecementos lingüísticos e culturais.

Orientacións metodolóxicas.

O alumnado que se incorpora ás ensinanzas de bacharelato, en calquera das súas modalidades, posúe unha serie de competencias imprescindibles para a aplicación dos saberes adquiridos que foron desenvolvidas ao longo das etapas do ensino obrigatorio.

As metodoloxías comunicativas axudan a reproducir na clase as situacións de uso en contextos auténticos, ao tempo que, para desenvolverse nelas, achegan o apoio de procesos de aprendizaxe (traballo previo do vocabulario, das estruturas, dos contidos sociolingüísticos; reflexión sobre as estratexias de comunicación e de aprendizaxe, etc.) que han posibilitar a realización das tarefas comunicativas propostas.

A utilización de calquera dos enfoques metodolóxicos comunicativos polos que opte o profesorado levarao a percorrer un itinerario de planificación dos procesos de ensino e de aprendizaxe inverso ao seguido no ensino de idiomas baseado en contidos lingüísticos (léxicos, nociofuncionais e morfosintácticos), que parta da lingua para abordar as actividades.

O enfoque debe estar baseado na acción, na actividade social, no uso da lingua, tal como se establece no enfoque metodolóxico adoptado polo Marco común europeo de referencia para as linguas. Neste enfoque, a selección de contidos lingüísticos deriva directamente da actividade de uso da lingua que se vaia realizar.

Os contidos introducíranse, entón, en función das necesidades do proceso da aprendizaxe da lingua como instrumento de comunicación. A progresión gramatical é, consecuentemente, gradual e concéntrica; e a súa presentación farase no marco das correspondentes tarefas e de forma integrada coas necesidades lingüísticas para levar a cabo a tarefa, a acción, con corrección e coherencia.

ANÁLISE MUSICAL I E II

Introdución.

A análise musical é unha das ferramentas máis completas que existen para achegarse a unha obra musical e comprendela dun xeito integral: na súa forma, nos seus parámetros constitutivos e tamén nos aspectos básicos de escritura musical que caracterizan os traballos de composición nos distintos períodos da historia da música. O bacharelato é o momento apropiado para afondar no estudo das obras e das súas características, unha vez coñecidos os elementos e procedementos básicos que articulan unha peza musical.

Deste xeito, a análise achega a visión máis completa das obras tanto desde o punto de vista da persoa oínte como da estudosa que quere afondar no coñecemento do feito musical, da súa xestación e dos seus resultados sonoros e perceptivos. O punto de partida da análise é a comprensión da propia

música, da obra en si: coñecer e recoñecer a organización da linguaxe utilizada (elementos e procedementos) e as características sonoras que nos permiten enmarcar esa obra nun contexto histórico (harmonía, melodía, ritmo, timbres, cadencias, forma, etc).

Os dous cursos de análise musical presentes no bacharelato teñen como obxectivo dotar o alumnado duns recursos que favorezan gozar máis a fondo da música, así como adquirir unhas destrezas que fomenten unha posición crítica ante as obras, o que require o coñecemento daqueles aspectos que son sintomáticos da calidade musical.

Unha parte importante da análise musical constitúe o estudo da forma musical: as diferentes estruturas de que se fixo uso na composición ao longo da historia e que, en moitos casos, xeraron as denominadas formas históricas. Comprender os elementos que integran a forma musical, apreciar as variantes da forma básica e ser quen de entender a súa evolución é o obxectivo básico en que se refire ao aspecto formal.

A materia en si desenvolve as destrezas e as capacidades esenciais para a comprensión e gozo da música e da arte en xeral: mellora o oído interno, a atención, a concentración, a memoria, a curiosidade, o afán por relacionar e coñecer e axuda o alumnado a experimentar unha experiencia propia da arte; en suma, a análise é fonte dun coñecemento en profundidade da música, xa que supón un contacto directo cos procedementos compositivos e os procesos creativos das compositoras e dos compositores.

Aínda que a análise musical se pode abordar de moi diversos modos e desde moi diferentes puntos de vista, e a pesar de que é posible analizar illadamente cada parámetro musical nunha obra e así realizar unha análise rítmica, harmónica, melódica, formal, textural, etc., é preferible que, utilizando esas análises parciais, teña en conta todos os elementos analizables e, a partir dunha observación detida, os relacione co fin de comprender como debe soar a obra e por que, cales son os procedementos que se utilizan nela e que sensación nos provoca como oíntes, que dirección toma a música en cada intre; que tipo de xogo establece a persoa que compón coas que escoitan e como se debe recrear á hora de interpretalo.

A partitura é o reflexo material da música; é un guión que hai que interpretar. Sen a interpretación a obra musical non existe, precisa chegar ao público. A escrita da música require duns amplos coñecementos para quen escribe e duns non menos amplos coñecementos para quen a interpreta. Xa que logo, óptase porque o estudo da materia nesta etapa formativa se basee fundamentalmente na súa dimensión auditiva e non tanto no traballo con partituras, aínda que non se debe excluír esa posibilidade. O importante non é o que se ve na partitura, senón o que se escoita, xa que a audición visual e a visión auditiva son dúas aspiracións de quen fai música. O